

Uzasadnienie

Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2) od dnia 1 marca 2017 r. wysokość najniższej emerytury (pod warunkiem posiadania stażu pracy 20/22 lata w przypadku kobiet oraz 25 lat w przypadku mężczyzn), renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej zostały podniesione z kwoty 882,56 zł do kwoty 1000 zł, wysokość renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z kwoty 676,75 zł do kwoty 750 zł, a renty socjalnej z kwoty 741,35 zł do 840 zł (84% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy).

Z dniem 1 marca 2017 r. kwota najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1000 zł, z tytułu częściowej niezdolności do pracy 750 zł.

Natomiast kwota najniższej emerytury, zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.) wynosi 1000 zł, z zastrzeżeniem wyjątków określonych ustawą. Gwarancją kwoty najniższej emerytury nie są objęte wszystkie emerytury przyznane z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy. W przypadku emerytur przyznanych z urzędu zamiast rent z tytułu niezdolności do pracy osób, które nie posiadają stażu pracy wynoszącego 20/22 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn obowiązuje jedynie gwarancja wysokości dotychczas pobieranej renty. Oznacza to, że emerytura ta nie może być niższa od pobieranej dotychczas renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak nie jest objęta gwarancją wysokości kwot świadczeń najniższych.

Stąd też proponuje się, by również te emerytury były objęte gwarancją kwoty najniższego świadczenia, odpowiednio w wysokości równej kwocie 1000 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) albo 750 zł (odpowiada wysokości najniższej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy), w zależności czy zamianie na emeryturę podlegała renta z tytułu całkowitej czy też z tytułu częściowej niezdolności do pracy (art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy). Takie rozwiązanie zapobiegnie zróżnicowaniu wysokości świadczeń w zależności od daty przyznania emerytury z urzędu oraz uporządkuje obecnie obowiązujące rozwiązania, zapewniając jednocześnie minimalną gwarancję wysokości emerytury z urzędu odpowiednio na poziomie pobieranej wcześniej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Kolejnym proponowanym rozwiązaniem porządkującym zasady przyznawania emerytur i rent z tytułu niezdolności jest wprowadzenie regulacji uniemożliwiającej uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę, której wcześniej ustalono prawo do

emerytury, lub przez osobę, która osiągnęła wiek emerytalny (art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy). Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustanie z dniem, od którego została przyznana emerytura (art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy) i wówczas nie będzie podlegać przywróceniu (art. 1 pkt 2 projektu ustawy). Jedynym wyjątkiem od tej zasady byłyby renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego (art. 2 projektowanej ustawy).

Przesłanki nabycia prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która określa zasady nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia, a więc świadczeń finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych - przyszłych świadczeniobiorców. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie spełniającej określone ustawowo warunki (niezdolność do pracy, czas jej powstania, określony staż pracy), zastępując niemożliwy do uzyskania przychód z pracy w trakcie okresu aktywności zawodowej. Emerytura zaś zastępuje utracony dochód z tytułu osiągnięcia wieku, w którym z tego powodu ubezpieczeni stają się niezdolni do wykonywania dotychczasowej aktywności zawodowej.

Stąd też proponuje się, by uzyskanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z wyłączeniem prawa do rent z ubezpieczenia wypadkowego, było możliwe tylko przez osobę, która nie osiągnęła wieku emerytalnego i której nie ustalono prawa do emerytury.

Regulacje przejściowe zawarte w projekcie przewidują, by emerytury przyznane z urzędu przed dniem 1 marca 2017 r. zostały podwyższone odpowiednio do kwoty 1000 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) i do kwoty 750 zł (w przypadku zamiany renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy). Wysokość emerytury zostanie ustalona z urzędu w najbliższym terminie waloryzacji, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2017 r. (art. 3 projektowanej ustawy).

Ponadto, na mocy przepisów przejściowych do spraw o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane przepisy dotychczasowe (art. 4 projektowanej ustawy).

Proponuje się by ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (art. 5 projektowanej ustawy).

Skutki finansowe proponowanych rozwiązań mieszczą się w wydatkach na świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w planie finansowym tego funduszu na 2017 r.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień i konsultacji publicznych.